

to). L'allocuzione di Lino Leonardi, direttore di *Medioevo romanzo*, ha permesso un'ulteriore riflessione sul futuro di una disciplina che stenta – lei stessa – a garantire al lettore un testo che possa definirsi autorevole. Si è infine chiuso il ciclo di conferenze con Pilar García Mouton (direttrice della *Revista de Filología Española*), Roberto Mercuri (che ha presentato la nuova serie della celebre rivista *Studia Romanica*) e Paolo Canettieri, direttore della rivista *Cognitive Philology* (<http://pads2.uniroma1.it:81/ojs/index.php/cogphil/>) che, lunghi dal voler creare una nuova disciplina, alla secolare tradizione della Filologia romanza, vuole affiancare i più moderni strumenti di indagine di altre aree scientifiche, dalla biologia alla psicologia cognitiva, dall'informatica alla fisica.

Il Convegno si è infine concluso con una tavola rotonda a cui hanno presieduto Roberto Antonelli, Vicenç Beltran, Furio Brugnolo, Francisco Rico e Alberto Vàrvaro, che hanno ripreso e approfondito le tante suggestioni emerse durante i numerosi interventi ascoltati.

Gianluca VALENTI
Università Sapienza di Roma

Document sobre la valoració de les revistes de filologia romànica (Roma, 4 febbraio 2011). — En ocasió de l'assemblea de la Societat Italiana di Filologia Romanza (Roma, 1/2/2011) i del col·loqui «Fra autore e lettore: la filologia romanza nel XXI secolo fra l'Europa e il mondo» (Roma, 2-4/2/2011), que va reunir nombrosos directors de revistes de romanística, es va redactar el present document sobre la valoració de les revistes de filologia romànica acompanyat dels signants del mateix document.

1. È da rifiutare l'idea che la qualità degli articoli dipenda automaticamente dall'autorevolezza della rivista sui cui escono. Per ogni vera valutazione della ricerca pubblicata su rivista sarà indispensabile una lettura degli articoli da parte del valutatore.

2. Il sistema dell'impact factor non risulta significativo in ambito umanistico se non a prezzo di distorsioni radicali della valutazione. Si cita un lavoro (più) spesso per esprimere disaccordo, ed è bene che si continui a farlo.

3. Le riviste possono essere suddivise in categorie, più che secondo una classificazione di maggiore o minore qualità, secondo una tipologia di orizzonte (internazionale, nazionale, regionale).

4. La valutazione delle riviste deve essere condotta secondo procedure “dal basso”, che coinvolgano le Società scientifiche, e che siano fondate su meccanismi di *peer review* con esperti autorevolmente riconosciuti dalla comunità scientifica di riferimento (il sistema richiesto per valutare gli articoli dovrebbe essere applicato anche per valutare le riviste).

5. Oltre alle categorie “Letteratura” e “Linguistica” è da prevedere anche una categoria “Filologia” (con un *panel* di esperti del settore), secondo una tradizione disciplinare soprattutto europea che non deve essere dispersa.

6. Nel merito dei parametri di valutazione, quelli di natura quantitativa dovrebbero costituire prerequisiti non dirimenti per la classificazione qualitativa.

7. Il sistema *peer review* per l'approvazione degli articoli è un criterio che va affiancato all'autorevolezza scientifica dei direttori e del comitato della rivista.

8. Va valorizzato il plurilinguismo rispetto alla norma dell'inglese; inoltre per alcuni settori va valorizzato il monolinguismo non-inglese (in una rivista di italianistica è un pregio, non un problema, che tutti gli articoli siano in italiano).

9. Va valorizzata la presenza di recensioni, che costituiscono un valore aggiunto indispensabile per l'autorevolezza di una rivista.

Roma, 4 febbraio 2011

- Simone Albonico, Stefano Carrai, Vittorio Formentin, Paolo Trovato (Filologia italiana)
 Gian Mario Anselmi, Emilio Pasquini, Francisco Rico (Ecdotica)
 Roberto Antonelli (Critica del testo)
 Martin Aurell (Cahiers de Civilisation Médiévale)
 Antoni M. Badia, Joan Veny (Estudis Romànics)
 Francesco Bausi (Interpres. Rivista di studi quattrocenteschi)
 Valeria Bertolucci Pizzorusso (Studi Mediolatini e Volgari)
 Rosanna Bettarini (Studi di filologia italiana)
 Massimo Bonafin, Jacqueline Cerquiglini-Toulet, Luciano Rossi, Richard Trachsler (Revue critique de Philologie Romane)
 Luciana Borghi Cedrini (Studi testuali)
 Liam Breatnach (Ériu)
 Furio Brugnolo, Sandro Orlando (Medioevo letterario d'Italia)
 Rafael Cano Aguilar (Revista de Historia de la Lengua Española)
 Paolo Chiesa (Filologia Mediolatina)
 Maria Josep Cuenca (Caplletra. Revista Internacional de Filologia)
 Barbara De Marco, Jerry R. Craddock (Romance Philology)
 Jean Duforen, Gérard Gouiran (Revue des langues romanes)
 José M.ª Enguita Utrilla (Archivo de Filología Aragonesa)
 Rita Franceschini (Vox Romanica)
 Giuseppe Frasso (Studi petrarcheschi)
 Philippe Gardy (Lengas. Revue de sociolinguistique)
 Pilar García Mouton (Revista de Filología Española)
 Jean Germain (Bulletin de la Commission royale de Toponymie et de Dialectologie)
 Martin-Dietrich Glessgen (Revue de Linguistique Romane)
 Fernando Gómez Redondo (Revista de Poética Medieval)
 Juhani Härmä (Neuphilologische Mitteilungen)
 Geneviève Hasenohr, Michel Zink (Romania)
 Günter Holtus, Wolfgang Schweickard (Zeitschrift für romanische Philologie)
 Franz Lebsanft (Romanische Forschungen)
 Lino Leonardi, Alberto Varvaro (Medioevo Romanzo)
 Michel Lisse (Lettres Romanes)
 Ramón Lorenzo, Antón Santamarina (Verba. Anuario galego de filoloxía)
 José Manuel Lucía Megías (Revista de Literatura Medieval)
 Alain Marchandisse (Le Moyen Âge. Revue d'Histoire et de Philologie)
 Enrico Malato (Filologia e Critica; Rivista di Studi Danteschi)
 Maria Luisa Meneghetti (Moderna)
 Enrico Menestò (Studi Medievali)
 Roberto Mercuri (Linguistica e Letteratura)
 Maj-Britt Mosegaard Hansen, Jørn Boisen (Revue Romane)
 Piergiorgio Parroni (Res publica litterarum)
 Nicolò Pasero (L'immagine riflessa)
 José Ignacio Pérez Pascual (Revista de lexicografía)
 Antonio Pioletti (Le forme e la storia)
 Teresa Poggi Salani (Studi di grammatica italiana)
 Cesare Segre (Strumenti critici)

Luca Serianni (Studi di lessicografia italiana; Studi linguistici italiani)
 Jürgen Uhlich, Stefan Zimmer (Zeitschrift für celtische Philologie)
 Vicenç Beltran (Asociación Convivio)
 Gabriel Bianciotto (Société des Anciens Textes Français)
 Rafael Cano Aguilar (Asociación de Historia de la Lengua Española)
 Jean-Pierre Chambon (Société de Linguistique Romane)
 Joëlle Ducos (Société française de langues et de littératures d'oc et d'oïl)
 Giuseppe Frasso (Società dei Filologi della Letteratura Italiana)
 Juhani Harma (Société Néophilologique de Helsinki)
 Michele Loporcaro (Collegium Romanicum)
 Walter Meliga (Association Internationale d'Études Occitanes)
 Agostino Paravicini Bagliani (Società Internazionale per lo Studio del Medioevo Latino)
 Margherita Spampinato (Società Italiana di Filologia Romanza)
 contatto: direzione@medioevoromanzo.it

Homenatges a Albert Manent. — El 2011 ha estat un any prolífic quant a homenatges dedicats a l'escriptor, filòleg i historiador Albert Manent. El 2 de març, la junta de l'Ateneu Barcelonès, encapçalada per l'aleshores president Oriol Bohigas, homenatjà l'estudiós del Noucentisme amb un format d'acte molt participatiu: un total de 19 persones glossaren la seva vida i obra. Foren (algun cas en absència): Jordi Amat, Josep Maria Cadena, Pilar Garcia-Sedas, Oriol Izquierdo, Josep Massot, Jaume Medina, Josep Murgades, Vinyet Panyella, Ramon Pla i Arxé, Josep M. Roig i Rosich, Eva Serra, Josep Maria Solé i Sabaté, Jaume Subirana, Joan Veny, Vicenç Villatoro, Antoni Vives (el substituït Joaquim Forn), Jordi Pujol i Ferran Mascarell. Sergi Jover, impulsor de l'homenatge, fou el conductor de l'acte. En el número 618 (juny de 2011) de la revista *Serra d'Or*, es recullen tres dels parlaments, els de Josep Massot, Jaume Medina i Jordi Amat. Massot, que també ha inclòs el seu discurs en el llibre *Escriptors i erudits contemporanis. Desena sèrie* (PAM, Barcelona, 2011, p. 179-180), agraià «un cop més a Albert Manent la seva feina incansable des de tants punts de vista, la seva contribució constant per a la construcció i la consolidació de tantes i tan variades iniciatives». Jaume Medina posava èmfasi en el biografisme de l'escriptor: «Albert Manent ha estat el gran biògraf d'alguns dels personatges més significatius del temps del Noucentisme», i Amat, sota el títol «Albert Manent, el meu mestre d'energia», anotava: «El projecte de vida de Manent [...] ha estat ajudar els altres a descobrir els seus talents perquè els posin al servei de la comunitat».

El 28 de març es féu pública la concessió del 43è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, que atorga Òmnium Cultural, a Albert Manent. L'acte de lliurament tingué lloc al Palau de la Música de Barcelona el 14 de juny, amb parlaments de la crítica literària i de la membre del jurat Pilar Garcia-Sedas; de l'amic, deixeble i activista catalanista Xavier Polo; i de l'amic i expresident Jordi Pujol. Tanmateix, entre la concessió del premi i el lliurament, Òmnium Cultural inicià el cicle, de dues sessions i a la seu de l'entitat, «Albert Manent, la lluita contra l'oblit». El 24 de maig l'escriptora i membre de la junta d'Òmnium Lluïsa Julià presentà la sessió «Albert Manent, història i memòria». Hi dissertaren l'escriptor Oriol Pi de Cabanyes, que expressà la seva felicitat pel fet que «aquest Premi d'Honor és dels més merescuts dels últims anys» i l'historiador Josep Maria Roig i Rosich, qui definí Manent com a «gran historiador de Catalunya». En el transcurs de l'acte es projectà un documental de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana sobre el guardonat. El 31 de maig tingué lloc la segona sessió: «Albert Manent, llengua i literatura». L'escriptora i membre de la junta d'Òmnium Vinyet Panyella féu la presentació, i hi intervingueren Josep Murgades, catedràtic de literatura catalana de la UB, i Joan Veny, dialectòleg i membre de la Secció